

Rauhallinen Praha

Istuskelen ystäväieni kanssa Vaclavske Namestilla katukapakassa maailman parasta olutta nokan edessä, samassa paikassa, jossa 25 vuotta sitten sain U-käännöksestä ensimmäiset ja toistaiseksi ainoat sakot ulkomailla. Silloin niin poliisi kuin tavalliset ihmisetkin olivat yrmeitä. Kaikki näytti kylmältä ja kalsealta, eikä kukaan viitsinyt yrittää mitään. Prahan kauniit eri kausilta peräisin olevat rakennukset rapistuiivat hyvää vauhtia. Ainoa mikä silloin tuntui olevan joten kuten kunnossa, oli mainio mal-lasjuoma.

Toverit Bresnev ja Husak yrittivät panna uppiniskaista kansaa ruotuun kaukana siintävän autuaan päämäärän saavuttamiseksi. Kaikki omasta kansasta kirpoava oli kiellettyä, ja vain neuvostoliittolainen oli parasta. Jopa maailmankuulun Uргуuell-panimon portilla oli kyltti: Neuvostopanimot esimerkkinämme!

Mutta nyt on toisin. Tsekit ovat harjoitelleet muutaman vuoden markkinataloutta. Vanhan mittapuun mukaan teollisuus kukoistaa. Maan työttömyys on alle 3 %, ja Prahassa se on vain vaivaiset puoli prosenttia. Palkat eivät meikäläisittäin ole kaksiset, mutta nyt palkalla saa jotain, voi säästää, suunnitella ja haaveilla.

Tsekinmaassa ei ole ollut lakkoja. Olen yrittänyt kysellä, onko heillä jonkinlainen yhteinen hiljainen sopimus nostaa ensin kansakunta sosialismin suosta kuiville ja sitten vasta aloittaa taistelu omista itsekkäistä eduista. Sellaista sopimusta ei kuitenkaan kuulema ole.

Maan presidentti on Vaclav Havel, kirjailija, taiteilija, Carta 77:n jäsen, vankilassa istunut vaikeasti käsiteltävä kaveri. Hän on onnistunut vetoamaan kansaan. Hänellä on ollut ilmeisesti keinoja ja kykyjä, joita ammattipolitiikoilla ei koskaan ole eikä kai koskaan tule olemaankaan. Havel oli aluksi äärimmäisen suosittu. Sitten kun hän osti jotenkin pimeästi hienon huoneiston Prahan keskustasta, suosio hiukkasen hiipui. Hänen vaimonsa kuoli taannoin, ja taas kansa on ottanut Havelin omakseen.

Prahan kadut ja talot ovat silmiinpistävän siistejä. Tuskin minkään muun kaupungin kujilla ja aukioilla näkee niin paljon mainoksia klassisen musiikin tilaisuuksista kuin Prahan. On joka lähtöön, on hyvätasoista, eikä maksa paljoa.

Praha olisi ollut oikea vuoden 2000 Euroopan kulttuuripääkaupunki yksinäänkin.

Mene ja tiedä, mutta tsekit ovat hoitaneet hommansa mallikkaasti. Meinasivat pärjätä lätkässäkin, mutta Kanadalta oli vahingossa kelpuutettu kisoihin nyrkkeilyjoukkue.

Tervetuloa myös EU:hun. Lämpimästi.

pajen